

村上春樹
Haruki Murakami

Kafka
pakrantėje

baltos lankos

Haruki Murakami

Kafka pakrantėje

Iš anglų kalbos vertė
leva Stasiūnaitė

baltos lankos

Su palengvėjimu atsidūstu ir jai padėkoju. Jaučiuosi šiek tiek nesmagiai meluodamas, bet nelabai ką galiu pakeisti. Aš pats sau turiu daryti nedideles išimtis, jei noriu išgyventi. Padedu ragelį ir gražinu telefoną Ošimai.

– Tu vienintelis mokinys, kuris čia ateina, todėl pamaniau, kad skambina tikriausiai tau, – tarė jis. – Pasakiau jai, kad būni čia nuo ryto iki vakaro, įkišęs nosį į knygą. Ir tai tiesa.

– Ačiū, – padėkoju.

– Kafka Tamura?

– Toks mano vardas.

– Keista.

– Na, taip mane vadina, – atkakliai tvirtinu.

– Skaitei Kafka?

Linktelio galvą.

– „Pilį“, „Procesą“, „Metamorfozę“ ir dar tą keistą apsakymą apie kankinimo mašiną.

– „Pataisos kolonijoje“, – sako Ošima. – Man jis patinka. Tik Kafka galėjo tai sukurti.

– Tai mano mėgstamiausias šio rašytojo apsakymas.

– Juokauji?

Papurtau galvą.

– Kodėl?

Man prireikia valandėlės, kad susikaupčiau.

– Manau, šiame apsakyme Kafka, užuot aiškinęs, kaip mes gyvename, grynai mechaniškai aprašo to sudėtingo įrenginio veikimą. Noriu pasakyti... – turiu šiek tiek pagalvoti, – noriu pasakyti, kad šios mašinos pagalba jis aprašo mūsų dabartinį gyvenimą. Kalbėdamas ne apie mus, bet apie tos mašinos sudėtines detales.

– Štai kaip, – Ošima lengvai bei draugiškai padeda ranką ant mano peties. – Tikiuosi, Francas Kafka tos pačios nuomonės.

Jis paima bevielį telefoną ir vėl pradingsta. Valandėlę lieku verlandoje, kur baigiu priešpiečiauti, geriu mineralinį vandenį ir stebiu sodo paukščius. Kiek žinau, tai tie patys paukščiai kaip ir vakar. Apsiniaukę, nesimato nė dėmelės dangaus mėlynės.

Ošimai Kafkos apsakymo aiškinimas greičiausiai atrodė įtikinamas. Bent iš dalies. Tačiau nesugebėjau perteikti to, ką išties norėjau pasakyti. Net bendrais bruožais neužsiminiau apie Kafkos prasimanymų teoriją. Priešingai, kalbėjau apie kažką labai tikra. Sudėtingas, paslaptingas Kafkos kankinimo įrankis nebuvo kokias nors metafora ar alegorija – jis išties yra *čia* ir supa mane. Tačiau nemanau, kad kas nors tai suprastų. Tik ne Ošima. Niekas.

Grįžtu į skaityklą, susmunku ant sofos ir pasineriu į *Arabijos naktis*. Lėtai, tarsi kine, mane supantis pasaulis išnyksta. Esu vienas su knyga. Mano mėgstamiausias jausmas.

Kai penktą valandą ketinu išeiti, Ošima vis dar sėdi prie langelio ir skaito tą pačią knygą, o jo marškiniuose nematyti nė menkiausios raukšlės. Kaip ir paprastai, jam ant veido užkritisios kelios plaukų sruogos. Už jo ant sienos kabančio elektrinio laikrodžio rodyklės be garso juda pirmyn. Aplink jį tvyro tylą ir švara. Abejoju, ar šis vyrukas kada nors prakaituoja ir žagsi. Jis pakelia akis ir paduoda man kuprinę. Jis šiek tiek susiraukia, tarsi ji būtų per sunki.

– Ar čia atvažiuoji miesto traukiniu?

Linktelio galvą.

– Jei ketini čia atvykti kiekvieną dieną, turėtum turėti štai ką. – Jis paduoda man popieriaus lapą su traukinių, kaip paaiškėja, važiuojančių iš Takamatsu į stotį, kurioje išlipu, tvarkaraščiu. – Paprastai jie neveluoja.

– Ačiū, – padėkoju ir įsikišu popierių į kuprinę.

– Kafka, neturiu nė menkausio supratimo, iš kur tu ir kokie tavo planai, bet juk negali amžinai gyventi viešbutyje, tiesa? – paklausia jaunuolis, rūpestingai rinkdamas žodžius. Kairės rankos pirštais jis perbraukia per pieštukų galiukus. Nors tai visai nebūtina, nes aštresni jie negali būti.

Nieko nesakau.

– Nenoriu kištis, patikėk manimi. Tik pamaniau, niekas nepasikeis, jei paklausiu. Tavo amžiaus berniukui lankytis kur nors pirmą kartą – na, nemanau, kad tai labai lengva.

Vėl linktelio galvą.

– Ar dar kur nors trauksi, kai iš čia išvyksi? Ar dar šiek tiek pabūsi?

– Dar nežinau, bet manau, dar pasiliksiu. Daugiau neturiu, kur eiti, – prisipažįstu.

Galbūt turėčiau viską Ošimai papasakoti. Esu įsitikinęs, kad jis manęs nepažemins, neims pamokslauti ir nebandys įkrèsti sveiko proto. Tačiau dabar stengiuosi kalbėti kaip galima trumpiau. Be to, nesu pratęs visiems pasakoti, kaip jaučiuosi.

– Vadinasi, dabar manai, kad susitvarkysi? – pasiteirauja Ošima.

Vos linkteliu galvą.

– Tuomet sėkmės, – palinki jis.

Išskyrus kelias smulkmenas, kitos septynios dienos prabėga vienodai. (Tik pirmadienį, žinoma, kada biblioteka uždaryta, aš laiką leidžiu didelėje viešojoje bibliotekoje.) Kiekvieną rytą žadintuvas mane pakelia pusė septynių, ir aš paskubomis suvalgau viešbučio pusryčius, jei taip juos galima pavadinti. Jei priimamajame dirbanti mergina kaštoniniais plaukais stovi prie stalo, truputį jai pamojuoju. Ji visuomet linkteli galvą ir nusišypso. Manau, aš jai patinku, ir man ji iš dalies patinka. Ar *galėtų* ji būti mano sesuo? Tokia mintis išties ateina į galvą.

Kiekvieną rytą kambaryje padarau kelis lengvus tempimo pratimus, o neturėdamas ką veikti, nueinu į sporto salę pasimankštinti, maišydamas pagrindines aerobikos rūšis. Visada tiek pat svarmenų, tiek pat kartų kartoju kiekvieną pratimą. Ne mažiau ir ne daugiau. Duše rūpestingai nusiprausiu. Pasisveriu, nes noriu būti tikras, kad svoris nesikeičia. Prieš pietus sėdu į traukinį, kuris nuveža mane į Komuros biblioteką. Persimetu keliais žodžiais su Ošima, kai paduodu kuprinę ir išeidamas vėl ją pasiimu. Priešpiečiau ju verandoje. Ir skaitau. Baigęs *Arabijos naktis*, imuosi Natsume Soseki darbų rinkinio – dar nesu skaitęs keleto romanų. Penktą valandą išeinu. Tad didžiąją dienos dalį praleidžiu sporto salėje arba bibliotekoje. Ten esant, rodos, niekas dėl manęs nesijaudina. Mažai tikėtina, kad mokyklos nelankantis vaikas dažnai lankytųsi

tokiose vietose. Pietauju stoties užkandinėje. Stengiuosi valgyti kuo daugiau daržovių, o retkarčiais kioske nusiperku vaisių, kuriuos nulupu tėvo peiliuku, kurį paėmiau nuo jo stalo. Nusipirkęs agurkų ir salierų, nuplaunu juos viešbučio kriauklėje ir suvalgau su majonezu. Kartais mažame turgelyje nusiperku pieno, kurio atsigeriu valgydamas dribsnius.

Grįžęs į kambarį, dienoraštyje brūkšteliu, ką tą dieną nuveikiau, įsijungęs „Walkman“ grotuvą, paklausau „Radiohead“, truputį paskaitau, o vienuoliktą valandą išjungiu šviesą. Kartais prieš užmigdamas masturbuojuosi. Galvoju apie priimamajame dirbančią merginą, mesdamas iš galvos visas mintis, kad galbūt ji yra mano sesuo. Beveik nežiūriu televizoriaus ir neskaitau laikraščių.

Tačiau aštuntos dienos vakare, – o tai anksčiau ar vėliau vis tiek turėjo nutikti, – šis įprastas gyvenimas sudužo į šipulius.